

foreligger i dette Øjeblik, idet den paa-gældende efter mit Skøn har vovet sig ud i Paastande, som i allerhøjeste Grad er angribelige, forekommer det mig højest uheldigt for hele Systemet, at denne Mand kan vedblive med sin Tro paa, at han er den rette Mand til at moralisere.

Alt i alt er det — tror jeg — netop ved alle disse samstemmende Forseelser, at man undergraver dette System, og det er den store Skavank, som jeg finder, der er ved, at den højtærede Statsminister den Gang ikke tog Konsekvensen af den Handling, der er begaaet, saaledes som jeg mener; Konsekvensen burde være taget.

Nu kan man sige, at vi fra vor Side ikke satte alt muligt ind paa at faa det fremtvunget, som jeg her har antydet. Heroverfor vil jeg sige: dertil blev der ingen Anledning, idet intet andet Parti fandt, at der her var begaaet noget, som berettigede til alene paa Konto deraf at skride til, om jeg saa maa sige, Handling. Der blev blandet andre Problemer ind, rent politiske Problemer, og saa er det klart, at vi fra vor Side, som paa ingen Maade i Personen Statsministeren ser noget mindre hæderligt, ikke kunde gaa med til paa et politisk Problem at styrte Ministeren.

Jeg maa altsaa beklage det, der er sket. Jeg tror, det vil faa den Følge, at det i mange Forhold vil blive vanskeligt at skride saa kraftigt ind, som jeg mener der i høj Grad kan være Grund til, alt eftersom mangt og meget kan udviklesig. Imidlertid kan jeg ikke se rettere end, at dette, at den tidligere Handelsminister gik, for saa vidt rent sagligt set er en Forbedring, idet den ny Handelsminister, som bliver den Mand, vi i særlig Grad kommer til at staa overfor ved det Udrensningsproblem, der nok i større eller mindre Grad kommer til at foreligge, staar anderledes frit, end den tidligere Minister vilde have gjort. I øvrigt vil jeg endnu sige, at det, at den tidligere Handelsminister gik paa det daværende Tidspunkt, i høj Grad maa regnes ham til Ros. Selv om jeg nok ved, at man vil hævde, at han ikke gik paa Grund af dette Forhold — om man nu vil fæste sig helt ved dette Ræsonnement eller ikke, er en Sag for sig — tror jeg dog, man har Lov til at sige, at var Bankkatastrofen ikke indtruffet, havde det vel ikke været saa overmaade sandsynligt, at den tidligere Handelsminister var gaaet akkurat paa det Tidspunkt, han gik.

Inden jeg gaar over til den politiske Del af Dagsordenen, vil jeg sige et Par Ord om Ministerkriser i al Almindelighed, og jeg

vil mene at have en vis Adkomst dertil derigennem, at jeg paa et vist Tidspunkt af Sommermøderne hævdede det Synspunkt, at der under visse Forudsætninger vilde have været naturlige Forudsætninger for et konservativt Ministerium. Hævdelsen af denne Opfattelse førte blandt andet med sig, at et Blad opstillede det Spørgsmaal, om de Konservative ikke mere mente, at der burde være et fast Flertal bagved ethvert Ministerium. Hertil vil jeg sige, at det fornuftigvis er meget ønskeligt, at der er et fast Flertal; men naar der ikke er Mulighed for at skabe et fast Flertal, maa dette Krav opgives. Hvad der er vigtigere er dette, om man med Rette kan sige: som Forholdene ligger i Øjeblikket, er der to politiske Hovedstrømninger, en radikal-socialdemokratisk og en anden moderat-konservativ. For saa vidt taler Dagsordenen sit tydelige Sprog, idet jeg ikke kan skønne rettere end, at Dagsordenen siger, at der er saadanne to Hovedstrømninger i hvert Fald i dette Øjeblik i Folketinget. Og er denne Opfattelse rigtig, synes det mig givet, at saa maa et eller andet Parti tilhørende den Hovedretning, som har Flertal, være Regeringsparti.

Dette har man imidlertid fra forskellig Side — ikke mindst indenfor Venstre — ikke kunnet gaa med til, og jeg kunde derfor ønske at spørge, ikke Venstre men Socialdemokratiet, om, hvorledes det ser paa denne Sag. Paa et vist Tidspunkt mente jeg at have faaet Svar, men efterhaanden er jeg ikke klar over, hvorledes Socialdemokratiets Stilling er. Efter det, jeg har udviklet, maa man, hvis vi faar et Valg, og dette Valg giver et radikal-socialdemokratisk Flertal, efter de Hovedlinier, jeg mener man har Lov at trække, gaa ud fra, at det bliver enten Socialdemokratiet eller det radikale Parti, som maa danne Regering, eventuelt de to Partier tilsammen. Hvem der saa vil danne Regeringen, er for mig et Spørgsmaal af mere sekundær Betydning. Dette er ligetil.

Men hvis der skete dette, at de saakaldte borgerlige Partier — jeg maa tilstaa, at jeg synes, det er et meget uheldigt Udtryk, men det er jo en Gang blevet Sprogbrug i denne Forbindelse — fik Flertal efter et Valg, som var foretaget angaaende et Spørgsmaal, hvorom de borgerlige Partier ikke havde været enige, kunde saa Socialdemokratiet i et saadant Tilfælde tænke sig at danne Regering? Kunde virkelig Socialdemokratiet tænke sig at staa med Magten, naar de imod sig i den almindelige Politik havde et Flertal af Moderate og Konservative? Det